

LIETUVOS REGIONŲ EKONOMINIO DINAMIŠKUMO VERTINIMAS

Živilė Gedminaitė-Raudonė

*Vilniaus Gedimino technikos universitetas; Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas
El. paštas zivile@laei.lt*

Santrauka. Pastaruoju metu regioninėje politikoje ypač daug dėmesio skiriama regionų konkurencingumui. Priimant Lietuvos kaimo politikos sprendimus, regionų grupavimas pagal ekonominio konkurencingumo rodiklius taip pat labai aktualus. Kuriant regionų tipologijas, valdymo tikslams ieškoma naujų kriterijų ir rodiklių, padedančių atskleisti regionų ekonominio potencialo skirtumus. Straipsnyje pristatomi tyrimo, skirto įvertinti Lietuvos kaimiškųjų regionų tipologijų (pagal ekonominį dinamiškumą) atitiktį kaimo politikos tikslams, rezultatai. Tyrimas parodė, kad EBPO propaguojamas regionų ekonominio dinamiškumo kriterijus, matuojamas užimtųjų dalies (15–64 m. amžiaus gyventojų skaičiaus) augimu regione, dabartiniame Lietuvos kaimo raidos etape neatspindi realių kaimiškųjų regionų ekonominių problemų. Priimant su Lietuvos regionų ekonomikos aktyvinimu susijusius kaimo politikos sprendimus, turėtų būti atliekami išsamesni tyrimai, padedantys atskleisti priežastis, formuojančias ekonominio konkurencingumo skirtumus regionuose.

Reikšminiai žodžiai: tipologijos, kaimo politika, regioninė politika, ekonominis dinamiškumas.

Įvadas

Rengiantis naujam ES finansinės paramos laikotarpiui po 2013 m., visuomenėje vyksta daug diskusijų, kaip galėtų būti patobulintas paramos kaimui modelis. Ekonominiai ir socialiniai kaimo pokyčiai, kuriuos lemia globalizacija, ūkio struktūros kaita, šalies ekonomikai pereinant į poindustrinį etapą, dėl konkurencingumo didinimo poreikio kyla naujų iššūkių priimant viešosios politikos sprendimus.

Pastaruoju metu Lietuvos regioninėje politikoje ypač daug dėmesio skiriama regionų konkurencingumui ir plėtrai (Brauers, Ginevičius 2009; Snieška, Bruneckienė 2009; Rutkauskas 2008; Melnikas 2008a; Melnikas 2008b; Chlivickas, Smaliukienė 2009; Kavaliauskas 2008). Priimant Lietuvos kaimo politikos sprendimus, savivaldybių grupavimas pagal ekonominio konkurencingumo rodiklius taip pat labai aktualus. Siekiant kuo efektyviau panaudoti paramos lėšas, kaimiškieji regionai, siūlant jiems paramos priemones ir teikiant paramą, turi būti diferencijuojami pagal veiksmus, didinančius regiono konkurencingumą. Analizuodami esminių pokyčių, vykstančių daugumoje pasaulio šalių, įtaką, nemažai ekspertų teigia, kad tolesnė kaimo raidos sėkmė labai priklausys nuo to, kaip greitai kaimo politikoje iki šiol dominavusį funkcinį sektorių požiūrį (kuris dominuojantį vaidmenį skiria agrariniam sektoriui) pasiseks pakeisti holistine, „į vietovę orientuota“ (angl. *place-based*) kaimo politikos paradigma, leidžiančia kaimo raidos spartinimui pritaikyti regioninės politikos priemones

(Diakosavvas 2006; Johnson 2001; Knickel, Renting 2000; Kostov, Lingard 2001; Kraybill, Kilkenny 2003; Marsden 2006; Storti *et al.* 2004; Pšichačov 2005; Vidickienė 2010). „Į vietovę orientuotos“ kaimo politikos paradigmos šalininkai teigia, kad norint veiksmingai reguliuoti kaime vykstančius procesus, svarbu siekti kaimiškųjų regionų konkurencingumo, kuo išradingiau panaudojant vietinius išteklius ir didinant jų vertę.

Ekonominį regiono konkurencingumą apibendrintai rodo bendrasis vidaus produktas (BVP), tenkantis vienam gyventojui. Straipsnyje ekonominiam regiono konkurencingumui charakterizuoti buvo naudojamas regiono ekonominio potencialo matavimo būdas, kurį siūlo ir plačiai naudoja Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO), lygindama situaciją atskirose valstybėse (OECD 2005; OECD 2006a; OECD 2006b). Pagal šios organizacijos siūlomą metodiką kaimo regionai buvo klasifikuojami pagal ekonominį dinamiškumą, kuris matuojamas rodikliu „Užimtųjų dalies (15–64 m. amžiaus gyventojų skaičiaus) augimas regione, lyginant su šio rodiklio didėjimu vidutiniškai šalyje“.

Straipsnio tikslas – įvertinti Lietuvos regionų tipologijos (pagal kaimiškumą ir ekonominį dinamiškumą) atitiktį kaimo politikos tikslams.

Tyrimas atliktas taikant loginio palyginimo, indukcijos ir dedukcijos, *ViaMichelin GIS* sistemos, statistinių duomenų sisteminės ir grupinės analizės metodus.

Regionų konkurencingumą įvertinančių tipologijų poreikis

Ilgą laiką, ieškant būdų, kaip paskatinti kaimiškųjų regionų raidą, daugiausiai dėmesio buvo skiriama jų gamtinių ir ekonominių trūkumų, apribojimų paieškai. Tačiau naujausios kaimo politikos reformos akcentuoja pozityvių savybių stiprinimą visuose lygmenyse: individo, organizacijų ir regiono. „Į vietovę orientuota“ kaimo politikos paradigma, propaguojama „Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos“, reikalauja į pirmą vietą išskelti kompleksinį, integruotą požiūrį į regiono problemas, o žemės ūkio ir kitų ekonomikos sektorių vystymo uždavinius laikyti antraeiliais, pavaldžiais bendrų regiono tikslų siekiui. Naujojoje paradigmoje pabrėžiama būtinybė ne tiek remti atsiliekančiuosius, kiek išnaudoti regiono individualumą, „bazinius sugebėjimus“ ir siekti „konkurencinio pranašumo“ (OECD 2006). Tai reikalauja sukurti regionų tipologijas ne tik pagal kaimiškumą, bet ir pagal įvairius požymius, nusakančius konkurencinį regiono pajėgumą.

Kuriant įvairias regionų tipologijas ne visada atkreipiamas dėmesys į tai, kad nepakanka parinkti regionus vienijančių požymių. Siekiant, kad regionų tipologija atitiktų valdymo tikslus, ji turi būti sukurta taikant tokius požymius, kurie padėtų surasti priemones, tinkamas vieno ar kito tipo regionui valdyti. Tipologijų kūrėjai dažnai pamiršta šį reikalavimą, nors net daugelyje regionalizacijos sąvokos apibrėžimų akcentuojama tai, kad pagrindinis jos tikslas – išskirti teritorinius vienetus, kurie bus valdomi kaip vientisas darinys. Pvz., EBPO „Macrothesaurus“ regionalizaciją apibrėžia kaip „šalies padalinimą į regionus siekiant juos administruoti“. Todėl norint, kad tipologija būtų tinkama valdymo reikmėms, svarbu ją susieti su regionine politika, nes šios politikos uždaviniai, jų įgyvendinimo būdai gerokai nulemia ir regionų išskyrimo principus (Vidickienė 2010).

Ieškant būdų, kaip padidinti kaimiškųjų regionų konkurencingumą, buvo pasirinkta vertinti ekonominį dinamiškumą kaip vieną iš svarbiausių ekonominio konkurencingumo kėlimo veiksnių, lyginant situaciją atskirose valstybėse. Regiono ekonominio dinamiškumo kriterijų plačiai taiko „Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija“. Jį galima pasitelkti, kai regionų konkurencingumui matuoti trūksta pagrindinių rodiklių. Pagal šios organizacijos siūlomą metodiką kaimo regionai klasifikuojami pagal ekonominį dinamiškumą, kuris matuojamas rodikliu „Užimtųjų dalies (15–64 m. amžiaus gyventojų skaičiaus) augimas regione“.

Pagal kaimiškumą regionai buvo skirstomi atsižvelgiant į jų atokumą, kadangi aprūpinti kaimo gyventojus darbo vietomis ir visomis pagrindinėmis šiuolaikiniam gy-

venimo būdai reikalingomis paslaugomis jų gyvenamojoje vietoje yra neįgyvendinamas uždavinys. Dabartinis darbo jėgos mobilumas, mažėjantis gyventojų sėslumas renkantis gyvenamąją vietą keičia situaciją iš esmės. Siekiant kaimo politikos priemonėmis užtikrinti kaimo gyventojams aukštesnę gyvenimo kokybę, ypač svarbus tampa paslaugų prieinamumas. Geografinė regiono ir jame įsikūrusių gyvenviečių padėtis lemia, kiek laiko užtruks kelionė į darbą ar didelį miestą, kuriame teikiamos įvairios viešosios ir buitinės paslaugos.

Tyrimo metodika

Lietuvos kaimiškųjų regionų ekonominio dinamiškumo vertinimą sudarė šie etapai:

1. Lietuvos regionų skirstymas pagal ekonominį dinamiškumą.
2. Lietuvos regionų skirstymas pagal kaimiškumą.
3. Lietuvos regionų skirstymas kombinuojant tarpusavyje kaimiškumo ir ekonominio dinamiškumo dimensijas.
4. Kaimo regionų socialinės ir ekonominės aplinkos rodiklių koreliacijos su ekonominiu dinamiškumu analizė.

Pirmajame etape buvo atliktas Lietuvos regionų skirstymas pagal ekonominį dinamiškumą. Ekonominis dinamiškumas buvo matuojamas įvertinant užimtųjų dalies (15–64 m. amžiaus gyventojų skaičiaus) augimą regione 2007–2009 m.

Analizuojant situaciją Lietuvos savivaldybėse pagal ekonominį dinamiškumą 2007–2009 metų laikotarpiu, išsiskyrė 3 savivaldybių grupės:

- Savivaldybės, kuriose užimtųjų dalies (iš 15–64 m. amžiaus gyventojų) pokytis 2007–2009 metų laikotarpiu vidutiniškai per metus siekė nuo 0,01 iki 6,13 procentinio punkto – dinamiškos;
- Savivaldybės, kurių atitinkamo rodiklio reikšmė siekė nuo minus 4,99 iki 0,00 procentinio punkto per 2007–2009 m. – mažiau dinamiškos;
- Savivaldybės, kurių atitinkamo rodiklio reikšmė siekė nuo minus 15,44 iki minus 5,00 procentinio punkto per 2007–2009 m. – nedinamiškos.

Vėliau buvo atliktas Lietuvos regionų grupavimas pagal kaimiškumą. Atsižvelgiant į ekonominio dinamiškumo skirtumus Lietuvos savivaldybėse, pagrindiniu kriterijumi, konstruojant Lietuvos regionų tipologiją kaimiškumo aspektu, pasirinktas regiono atokumas. Grupavimas atliktas pagal L. Dijkstra ir H. Poelmano pasiūlytą regionų klasifikavimo metodą (Dijkstra, Poelman 2008). Šių regionų klasifikavimo

kriterijų nuo 2010 m. taip pat pradėjo taikyti „Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija“ (angl. OECD). Metodas pagrįstas nauja kaimiškojo regiono samprata, kuomet kaimiškumas matuojamas įvertinant važiavimo trukmę nuo gyvenamosios vietos iki artimiausio miesto (Dijkstra, Ruiz 2010). Pagal šį metodą regionas priskiriamas vienam iš 3 tipų:

- kaimo regionams, jei daugiau kaip 50 proc. to regiono gyventojų važiuoti nuo savo gyvenamosios vietos iki artimiausio miesto užtrunka ilgiau negu 90 min.;
- pusiau kaimo regionams, jei daugiau kaip 50 proc. to regiono gyventojų važiuoti nuo savo gyvenamosios vietos iki artimiausio miesto užtrunka nuo 46 iki 75 min.;
- miesto regionams, jei daugiau kaip 50 proc. to regiono gyventojų važiuoti nuo savo gyvenamosios vietos iki artimiausio miesto užtrunka iki 45 min.

Miestų, iki kurių buvo matuojamas važiavimo laikas, kategorijai buvo priskiriami tie Lietuvos miestai, kurie atitiko numatytus kriterijus pagal sudarytą paslaugų ir institucijų sąrašą. Šį sąrašą sudarė šios institucijos arba paslaugos:

- mieste turi veikti universitetas (-ai);
- mieste turi būti ligoninė (-ės);
- mieste teikiamos banko ir teisinės paslaugos;
- mieste teikiamos prekybinės paslaugos, taip pat turi būti specializuotų parduotuvių.

Pagal šiuos kriterijus buvo atrinkti šie 6 Lietuvos miestai: Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys ir Telšiai.

Trečiajame etape buvo atliktas ekonominio dinamizmo ir kaimiškumo kriterijų kombinavimas. Regionai buvo suskirstyti į 9 pogrupius pagal 1 pav. pavaizduotą matricą, įvertinančią kaimiškumo ir ekonominio dinamizmo dimensijas.

Ketvirtajame etape atlikta kaimo regionų socialinės ir ekonominės aplinkos rodiklių analizė, siekiant nustatyti, kaip šių rodiklių reikšmės skiriasi priklausomai nuo to, ar

Dinamiškumas	Dinamiški miesto regionai	Dinamiški pusiau kaimo regionai	Dinamiški kaimo regionai
	Mažiau dinamiški miesto regionai	Mažiau dinamiški pusiau kaimo regionai	Mažiau dinamiški kaimo regionai
	Nedinamiški miesto regionai	Nedinamiški pusiau kaimo regionai	Nedinamiški kaimo regionai
	Kaimiškumas		

1 pav. Lietuvos savivaldybių grupavimo pagal ekonominį dinamizmą ir kaimiškumą matrica (sudaryta autorės)

Fig. 1. Lithuanian municipalities grouped according to their economic dynamism and rusticity matrix (Source: compiled by the author)

regionas priskirtas dinamiškų, mažiau dinamiškų ar nedinamiškų kaimo regionų grupei ir ar jų reikšmės koreliuoja su ekonominiu dinamizmu.

Tyrimo rezultatai

Lietuvos regionai pagal taikytą ekonominiam dinamizmui apskaičiuoti metodiką buvo suskirstyti į 3 grupes: dinamiškus, mažiau dinamiškus ir nedinamiškus regionus. Lietuvos regionų pasiskirstymas pagal ekonominį dinamizmą 2007–2009 metais pavaizduotas 2 pav. Suskirstius Lietuvos savivaldybes pagal ekonominį dinamizmą, 10 savivaldybių (16,7 proc.) pateko į dinamiškų regionų grupę, 23 savivaldybės (38,3 proc.) buvo priskirtos mažai dinamiškų regionų grupei, o 27 (45 proc.) – nedinamiškų regionų grupei.

2 pav. Lietuvos regionų pasiskirstymas pagal ekonominį dinamizmą 2007–2009 m. (sudaryta autorės pagal LR Statistikos departamento duomenis)

Fig. 2. Lithuanian regional distribution of economic dynamism in 2007–2009 (Source: compiled by the author based on the data of the Department of Statistics)

Atliktas savivaldybių vertinimas parodė, kad į dinamiškų savivaldybių grupę pateko Lazdijų, Alytaus miesto ir rajono, Varėnos, Pagėgių, Tauragės, Kelmės, Šiaulių rajono bei Joniškio savivaldybės. Nedinamiškos savivaldybės yra susitelkę į regionus Rytų Lietuvoje, Vidurio Lietuvoje ir vakarinėje šalies dalyje. Išryškėja tendencija, kad daugelis į nedinamiškų savivaldybių grupę patekusių savivaldybių telkiasi apie didžiuosius miestus. Pvz., į nedinamiškų savivaldybių grupę pateko nedideliu atstumu nuo Vilniaus miesto išsidėstę Vilniaus rajono, Elektrėnų, Trakų, Švenčionių savivaldybės, keletas savivaldybių, išsidėčiusių netoli Kauno miesto: Kauno rajono, Kėdainių, Šakių, Prienų, Birštono, Kazlų Rūdos, Vilkaviškio. Greta Klaipėdos miesto esančio-

se savivaldybėse (Klaipėdos raj., Šilalės, Plungės, Telšių, Rietavo) ekonominį dinamiškumą atspindinčios rodiklio reikšmės taip pat priskiria šias savivaldybes nedinamiškųjų grupei. Tai rodo, kad arčiau didžiųjų miestų susitelkusios savivaldybės yra išnaudojusios užimtumo didinimo potencialą, o nuo didžiųjų miestų nutolusioms savivaldybėms užimtumo problema tebėra aktuali.

Atlikus Lietuvos regionų grupavimą pagal kaimiškumą, matuojamą regiono atokumu nuo pagrindinių miestų, Lietuvos regionai pasiskirstė taip¹:

- miesto regionai sudaro 38 proc. visų Lietuvos regionų;
- pusiau kaimo regionai sudaro 37 proc. visų Lietuvos regionų;
- kaimo regionai sudaro 25 proc. visų Lietuvos regionų.

Lietuvos regionų pasiskirstymas pagal kaimiškumą pateiktas 3 pav.

Analizės metu buvo atsižvelgiama į tai, ar važiavimo trukmė yra labai arti nustatytos ribos (45 min. arba 75 min.), pagal kurią regionas priskiriamas miesto, pusiau kaimo ar kaimo grupei. Daugiausia diskusijų šiuo klausimu iškilo dėl Elektrėnų savivaldybės, kuri yra tarp dviejų atrinktų didžiausių Lietuvos miestų – Vilniaus ir Kauno. Važiavimo trukmė – daugiau negu 50 proc. šio regiono gyventojų – iki Vilniaus yra 46 min., o iki Kauno – 47 min., t. y. viršija pasirinktą 45 min. ribą labai nežymiai. Šis regionas taip pat

3 pav. Lietuvos regionų pasiskirstymas pagal kaimiškumą 2010 m. (sudaryta autorės pagal LR Statistikos departamento ir *ViaMichelin GIS* sistemos duomenis)

Fig. 3. Lithuanian regional distribution of rurality in 2010 (Source: compiled by the author based on the data of the Department of Statistics and *ViaMichelin GIS* data)

¹ Skaičiavimai atlikti 2010 m. spalio mėn., naudojantis *ViaMichelin GIS* sistema.

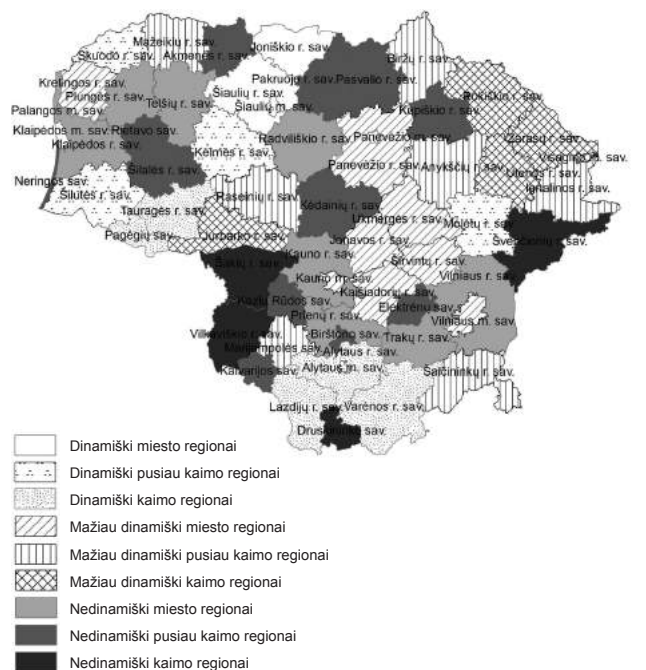
turi greitkelį, kuris palengvina susisiekimo galimybes. Dėl šių priežasčių buvo nuspręsta, kad Elektrėnų savivaldybė priskiriama prie miesto grupės regionų.

Atlikus Lietuvos regionų skirstymą kombinuojant ekonominio dinamiškumo ir kaimiškumo dimensijas, paaiškėjo, kad 2007–2009 m. egzistavo visų 9 galimų tipų regionai. Lietuvos regionai pasiskirstė taip:

- *dinamiškuose regionuose* miesto, pusiau kaimo ir kaimo regionai sudarė po 33,3 proc. iš visų dinamiškiems regionams priskiriamų savivaldybių;
- *mažiau dinamiškuose regionuose* miesto regionai sudarė 40 proc., pusiau kaimo regionai – 35 proc., o kaimo regionai – 25 proc. iš visų mažiau dinamiškiems regionams priskiriamų savivaldybių;
- *nedinamiškuose regionuose* miesto regionai sudarė 36 proc., pusiau kaimo regionai – 48 proc. ir kaimo regionai – 16 proc. iš visų nedinamiškųjų regionų grupei priskiriamų savivaldybių.

Lietuvos regionų pasiskirstymas pagal kaimiškumą ir ekonominį dinamiškumą pateiktas 4 pav.

Analizuojant dinamiškų, mažiau dinamiškų ir nedinamiškų kaimo regionų ekonominę aplinką charakterizuojančius rodiklius matoma, kad skaičiai nerodo jokių logiškų

4 pav. Lietuvos regionų pasiskirstymas pagal ekonominį dinamiškumą ir kaimiškumą 2007–2009 m. (sudaryta autorės pagal LR Statistikos departamento ir *ViaMichelin GIS* sistemos duomenis)

Fig. 4. Lithuanian regional distribution of economic dynamism and rurality 2007–2009 (Source: compiled by the author based on the data of the Department of Statistics and *ViaMichelin GIS* data)

tendencijų: daugelis ekonominę aplinką apibūdinančių rodiklių 2007–2009 m. – geriausi mažiau dinamiškuose regionuose (žr. 1 lentelę). Lyginant nedinamiškus kaimo regionus su dinamiškais, nedinamiškuose tiesioginės užsienio investicijos didesnės 10,7 proc., statybos įmonių ir bendrovių apimtis vienam gyventojui didesnė 15,5 proc., materialinės investicijos didesnės 7 proc. lyginant su dinamiškais kaimo regionais. Vienintelis rodiklis – užimtųjų dalis iš 15–64 m. amžiaus gyventojų skaičiaus dinamiškuose regionuose – mažesnis ir turi potencialą didėti lyginant su nedinamiškais kaimo regionais.

1 lentelė. Situacijos skirtumai Lietuvos kaimo regionų grupėse, išskirtose pagal ekonominį dinamiškumą, 2007–2009 m. (sudaryta autorės pagal LR Statistikos departamento duomenis)

Table 1. Differences in the Lithuanian rural regions groups, distinguished according to their economic dynamism, 2007–2009 (Source: compiled by the author based on the data of Department of Statistics)

Rodikliai	Nedinamiški kaimo regionai	Mažiau dinamiški kaimo regionai	Dinamiški kaimo regionai
Darbingo amžiaus gyventojų dalis iš viso jų skaičiaus, %	65,95 %	68,84 %	64,54 %
Užimtųjų dalis iš 15–64 metų amžiaus gyventojų, %	63,39 %	64,75 %	52,53 %
Materialinės investicijos vienam gyventojui, Lt	3007,50	4342,53	2797
Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtis vienam gyventojui, tūkst. Lt	1,81	1,89	1,53
Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, Lt	824,50	1212,73	736,53
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Lt	1544,25	1739,20	1629,73

Duomenų analizė nedinamiškuose, mažiau dinamiškuose ir dinamiškuose kaimo regionuose pagal ekonominį dinamiškumą nerodo jokių logiškų tendencijų, todėl galima daryti išvadą, kad šiuo metu Lietuvos regionų grupavimas pagal ekonominį dinamiškumą nėra tinkamas kriterijus

Lietuvos regionų, suskirstytų pagal kaimiškumą, situacijai charakterizuoti, ypač priimant su ekonomikos aktyvinimu susijusius kaimo politikos sprendimus.

Išvados ir pasiūlymai

1. Tolesnė Lietuvos kaimo raidos sėkmė labai priklausys nuo to, kaip greitai pavyks raidos spartinimui pritaikyti regioninės politikos priemonės. Naujoji kaimo politikos paradigma orientuota į kaimiškojo regiono konkurencingumo stiprinimą: jos siūlomomis priemonėmis siekiama kuo išradingiau panaudoti vietinius išteklius ir didinti jų vertę.
2. Kaimo politika, kurios tikslas – kelti regionų konkurencingumą, siekiama taikyti paramos priemonės, orientuotas į regiono specifiką, todėl, kuriant nacionalinę paramos kaimui strategiją, ypač svarbi tema – kaimiškųjų regionų tipologijos, atspindinčios ekonominį regiono potencialą, poreikis.
3. Vertinant regionų konkurencingumą, ekonominis dinamiškumas laikomas vienu iš „Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos“ galimų naudoti rodiklių, siekiant išnaudoti kaimiškųjų regionų ekonominį potencialą.
4. Regionų tipologija, kai klasifikavimo kriterijumi laikomas ekonominis dinamiškumas, matuojamas užimtųjų dalies (iš 15–64 m. amžiaus gyventojų skaičiaus) augimu regione, dabartiniame Lietuvos kaimo raidos etape nėra tinkamas kriterijus Lietuvos regionų, suskirstytų pagal kaimiškumą, situacijai charakterizuoti, ypač priimant su ekonomikos aktyvinimu susijusius kaimo politikos sprendimus.
5. Siekiant rasti kiekvienam išskirtam regionų tipui tinkamiausias kaimo politikos priemones, reikalingi išsamesni tyrimai, padedantys atskleisti priežastis, formuojančias ekonominio konkurencingumo skirtumus regionuose.

Literatūra

- Brauers, W. K. M.; Ginevičius, R. 2009. Robustness in Regional Development Studies. The Case of Lithuania, *Journal of Business Economics and Management* 10(2): 121–140. doi:10.3846/1611-1699.2009.10.121-140
- Chlivickas, E.; Smaliukienė, R. 2009. International Region as a Brand Origin: Conceptualization and Review, *Journal of Business Economics and Management* 10(2): 141–148. doi:10.3846/1611-1699.2009.10.141-148
- Dijkstra, L.; Poelman, H. 2008. *Remote Rural Regions. How proximity to a city influences the performance of rural regions.* Directorat General for Regional Policy.
- Dijkstra, L.; Ruiz, V. 2010. *Refinement of the OECD regional typology: Economic Performance of Remote Rural Regions.* DG Regio, European Commission; OECD.

- Diakosavvas, D. 2006. *Coherence of Agricultural and Rural Development Policies*. OECD Publishing, Paris.
- Johnson, T. G. 2001. Focusing on Differences: A New Approach for Rural Policy, in *The Main Street Economist* [interaktyvus], [žiūrėta 2009 m. sausio 30 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.kansascityfed.org/ruralcenter/mainstreet/MSE_0701.pdf>.
- Kavaliauskas, P. 2008. A concept of sustainable development for regional land use planning: Lithuanian experience, *Technological and Economic Development of Economy* 14(1): 51–63. doi:10.3846/2029-0187.2008.14.51-63
- Knickel, H.; Renting, M. 2000. Methodological and conceptual issues in the study of multifunctionality and rural development, *Sociologia Ruralis* 40: 512–518. doi:10.1111/1467-9523.00164
- Kostov, P.; Lingard, J. 2001. Integrated rural development – do we need a new approach?, in *73rd Seminar of the European Association of Agricultural Economists*, Ancona, 28–30 June [interaktyvus], [žiūrėta 2010 m. sausio 30 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.econ.univpm.it/eaee/papers/KOSTO V.pdf>>.
- Kraybill, D.; Kilkenny, M. 2003. Economic Rationales For and Against Place-Based Policies, in *AAEA-RSS Annual Meeting*, Montreal, July: 27–30.
- Marsden, T. 2006. *New questions and challenges for rural development and agri-food policies: lessons and convergences from the European experience*. Institute for Transport and Rural Research, University of Aberdeen [interaktyvus], [žiūrėta 2008 m. spalio 20 d.]. Prieiga per internetą: <www.abdn.ac.uk/irr/documents/Terrypaperforweb.doc>.
- Melnikas, B. 2008a. Integral Space Creation Processes in the Baltic Region: The New Case of Transformations in the European Union, *Transformations in Business & Economics* 7(3): 99–119.
- Melnikas, B. 2008b. Integral spaces in the European Union: Possible trends of the social, economic and technological integration in the Baltic region, *Journal of Business Economics and Management* 9(1): 65–77. doi:10.3846/1611-1699.2008.9.65-77
- OECD. 2005. *Building Competitive Regions: Strategies and Governance*. OECD Publishing.
- OECD. 2006a. *Rural Policy Reviews. The New Rural Paradigm: Policies and Governance*. OECD Publishing.
- OECD. 2006b. *Reinventing Rural Policy. The OECD Policy Brief* [interaktyvus], [žiūrėta 2009 m. gegužės 5 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.oecd.org/dataoecd/18/9/37556607.pdf>>.
- Pšichačiov, S. M. 2005. Paradigma ustojećivogo razvitija agrarnoj sfery, *Ekonomičeskij vestnik Rostovskogo Gosudarstvennogo universiteta* 3(1): 114–127.
- Rutkauskas, A. V. 2008. On the sustainability of regional competitiveness development considering risk, *Technological and Economic Development of Economy* 14(1): 89–99. doi:10.3846/2029-0187.2008.14.89-99
- Snieška, V.; Bruneckienė, J. 2009. Measurement of Lithuanian Regions by Regional Competitiveness Index, *Inžinerine Ekonomika – Engineering Economics* 1: 45–57.
- Storti, D.; Henke, R.; Macri, M. C. 2004. The new European rural policy: a comparative analysis across regions, in *87 Seminar of the European Association of Agricultural Economists Assessing Rural Development Policies of The CAP*, Vienna, 21–24 April 2004.
- Vidickienė, D. 2010. Perėjimo prie naujosios kaimo politikos paradigmos kliūtys Lietuvoje, *Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos* 3(19): 137–146.

ASSESSMENT OF ECONOMIC DYNAMISM IN THE REGIONS OF LITHUANIA

Z. Gedminaitė-Raudonė

Abstract

Competiveness of regions is one of the most important policies formulating regional policy. The new focus on the specific features of the region and its competitiveness encourages using the regional policy measures reflective of broader conception of the rural countryside. The new rural policy targeting and monitoring needs for typologies taking into account the diversity of rural regions. While creating region typologies for policy goals, it was essential to find new criteria and indicators for the measurement of the rural region's economic potential. The economic dynamism becomes an important indicator of the region's economic potential proposed by OECD organisation. This paper examines methodology to build a typology of economic dynamism for rural regions of Lithuania relevant for rural policy purposes. The research results shows that suggested typology based on economic dynamism, which is measured by the number of employed in all population aged 15–64, at this period is not suitable methodological tool for classification of rural regions in Lithuania.

Keywords: typologies, rural policy, regional policy, economic dynamism.